

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

Suitsumasked

kohale jõudnud ja alati saadaval

Tuletõrje Liidu laos

à 25 krooni tükk.

Tagavara filtrid á 3.50 krooni tükk.

Seljas kantav hüdropult

Tule alguses on kõige hõlpsam
tuld kustutada hüdropuldiga.

Uuem tulekustutus riist on **seljas kantav hüdropult.**

Tuletõrjed, kantke hoolt, et igas külas ja igas talus oleks oma tuletõrje, seljas kantavate hüdropultidega. Seljas kantava hüdropuldiga saab jalgrattal sõites kõige kiiremini tulekahju kohale.

Seljas kantavad hüdropuldid ühes 4 meetri pikkuste gummist 20 m/m läbimõõduga voolikutega saada

Liidu laost hinnaga Kr. 70.—

TULETÕRJE TEATED

Kuukiri.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.
Tel. 579. Äritunnid k. 9 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna,
Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaile, kes tellimishinna
ette tasuvad. 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Eesti Üleriikline Tuletõrje Liit.

Kuulutuste hinnad (kroonides).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg . . .	35.—	18.—	—	—
Teksti ees ja sees . . .	28.—	15.—	8.—	4
Kaane sisekülg . . .	25.—	13.—	7.—	3.50
Teksti järele . . .	20.—	11.—	6.—	3.—

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel ühesuguse tekstiga 3—5 korda 50%, 6—8 korda — 100%, 9—11 korda 150%, 12 korda — 200%.

Nr. 3 (74).

MÄRTS 1931.

9. aastakäik.

Sisu:

Tulekaitse — tuletõrje 1929. aastal. Käsitulekustutajad. Tulekaitse põllumajanduses. Tuleristimine. Kakskümmend viis aastat tuletõrjes. Kakskümmend aastat tuletõrjes. Nõmme tulet. tegevusest. jne.

Tulekaitse-tuletõrje 1929. aastal.

Seatud kokku tuletõrje üksustelt saadud 1929. a. tegevusaruannete põhjal.

Siseministri juhtnõõrid tuletõrje üle järevalve teostamise kohta R. T. 73/74 25 a. ja R. T. 103 — 28 a. näevad ette, et vabatahtlikud tuletõrje ühinged peavad igal aastal esitama tegevusaruande, ettekirjutatud vormi kohaselt, kohalikule politsei-prefektile (ja Tuletõrje Liidule).

Kohalik prefekt kontrollides aruannet ja omi arvamisi ja kavasid juurelisades, saadab need koondatult politsei-valitsusele.

Aruannete esitamise kord ja ka nende täitmine, on võrreldes 1928 a. omi, tuntavalt paranenud. Kuid on siiski veel palju tuletõrje üksusi, kes nähtavasti ei ole tuttavad uue aruande vormiga ja esitamist peavad tarbetuks asjaks ehk saadavad aruande, missugune on koostatud mittenõuetavate andmete varal. Eelpoolkirjeldatud nähted aga ei luba üldaruannet seada kokku täiesti õigel alusel.

Möödunud aasta üldaruande koostamise raskused on osaliselt paranenud, seega võib 1929. aasta aruande peale vaadata suurema usaldusega.

Politsei-valitsuse andmetel ei ole 1929 a. tegevusaruannet esitanud kokku 36 tuletõrje üksust, linnades 7 ja maal 29 üksust.

Selgituseks tähendan vahele, et klambrites on toodud võrdluseks arvud 1928. a. üldaruandest.

Tuletõrje üksustelt saadud tegevusaruannete üldkokkuvõtte: (vt. tabel I, II ja III). Politsei-valitsuse andmete põhjal oli tuletõrje üksusi ehk asutusi, kes tegutsevad tuletõrje alal 1929 a. kokku 467 (393), nimelt linnades 42 (41) ja maal (alev, vald) 425 (352). Seega on tuletõrje üksuste arv suurenenud aastas 74 üksuse võrra.

Tuletõrje jaguneb: Riiklik tuletõrje 17, linnades 2 ja maal 15; omavalitsuse (elukutseline) tuletõrje 3, linnades 2 ja maal 1; vabatahtlik tuletõrje 395, linnades 19, maal 376 ja eraldi põhikirjade alusel tegutsevad (eraasutuse, eraettevõtte jne.) tuletõrje üksusi 52, linnades 19, maal 33.

Tuletõrje seaduse § 3. nõuab, et igas linnas, alevis ja vallas peab olema, seaduse nõuetele vastav, vabatahtlik tuletõrje ühing, kui seda aga ei ole, tuleb asutada omavalitsuse tuletõrje.

Eestis on alevaid ja valdu kokku 392, tuletõrje üksusi maal aga 425 seega näib, et igas alevis ja vallas on tuletõrje olemas, et aga tuletõrje üksuste paigutus mitte ühesugune ei ole; on nimelt valdu kus rohkem tuletõrje üksusi tegutseb, kui üks. Seega on valdu, kus puudub täiesti tuletõrje.

Maad (alevid, vallad).

Tulekaitse-tuletõrje sei

Tabel on seatud kokku tuletõrjetelt saa

Maakond	Pindala rtklm.	Omaval. admin. üksusi (alev. valdu) kokku	Tuletõrje					Valdu tuletõrjeta	Tuletõrj. omi ehitusi	Liikmeid		Tegevus			Tuletõrje			
			Riiklik	Omavalitsuse	Vabat. n. põhik.	Eraldi põhik. era-asut. jne.	Kokku			Tegev	Toetaja	Tulekahjusid	Harjutusi pa- raade jne.	Võttis osa meest kokku	Tooberpr. ja keemiline kustut.	Käsipritse	Autopr. mootorpr. ja autod	Autopritse
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Harju	5953,6	45	1	—	43	3	47	7	9	2832	333	38	227	4186	15	91	2	1
Järva	3468,7	20	2	—	31	1	34	3	13	2033	250	39	252	3557	16	74	1	—
Lääne	4380,5	36	1	—	13	—	14	22	4	543	82	4	60	2826	1	23	1	—
Petseri	1918,8	11	—	—	28	3	31	—	20	1637	66	115	80	5065	34	37	—	—
Pärnu	4682	44	3	—	26	5	34	14	9	1490	265	40	396	6043	13	48	2	—
Saare	2774	18	—	—	10	—	10	8	—	422	—	4	15	424	1	3	—	—
Tartu	8300	69	4	1	60	13	78	8	32	5012	782	64	446	8500	42	189	3	—
Valga	1512	19	1	—	17	—	18	3	3	768	51	13	81	1653	—	19	—	—
Viljandi	4800	40	—	—	36	2	38	11	14	2420	284	43	217	5014	9	91	2	1
Viru	6566,5	43	—	—	83	3	86	2	62	4754	720	88	988	11993	24	168	5	4
Võru	5405	47	3	—	29	3	35	16	9	1819	115	48	135	2573	15	38	1	—
Maal kokku:	49761,1	392	15	1	376	33	425	94	175	23730	2948	496	2897	49261	170	781	17	6
Linnades kokku:	—	18	2	2	19	19	42	—	24	5102	1771	314	7255	75778	129	108	50	14
Üldse kokku:	—	—	17	3	395	52	467	94	199	28832	4719	810	10150	125039	299	889	67	20

M ä r k u s i: 1) Lahtrites 30 ja 31 all tähendatud riiklikku toetust ei saanud ainuüksi 1929 a. asut. tuletõrje üksused, vaid ka 1930 a. asut. tulet. üksused.

2) Lahter 3 ja 9 vaata täienduseks tabel III.

sukord Eestis 1929 a.

dud 1929 a. tegevusaruannete põhjal.

abinõud		Invent. väärt.		Võlga		Riiklik toetus						Omap. toet.		Kinnit. seltsi toet.		Üksusel püüdnud tuletõrje abinõud	Ei ole esitanud aruannet
Redeleid	Voolikut mtr.	Üksusel	Kr.	Üksusel	Kr.	1930.		1928.		1929.		1929.		1929.			
						Üksusele	Kr.	Üksusele	Kr.	Üksusele	Kr.	Üksusele	Kr.	Üksusele	Kr.		
						20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
31	3386	34	59446	18	12494	8	700	8	550	5	550	33	4051	11	1550	4	5
19	2836	31	60798	16	11423	6	400	4	400	4	400	19	1954	15	1407	1	1
16	2356	8	31409	3	1030	1	100	5	550	3	450	10	3349	3	500	3	3
25	1180	29	28160	12	2752	14	800	4	200	5	350	23	2206	15	511	2	—
33	2449	23	62006	10	5788	6	300	6	550	4	450	13	1964	10	1501	8	3
2	65	2	1189	2	2174	—	—	6	650	3	350	4	332	2	250	8	3
95	7012	60	134147	26	29091	12	750	3	300	4	300	54	6962	20	3176	7	6
10	494	11	9601	6	2660	6	500	4	550	2	250	13	1297	5	180	2	5
22	2571	34	59293	17	19365	5	250	3	350	4	500	28	3091	17	2378	5	1
109	127497	82	199459	45	38727	12	700	4	350	9	650	59	4804	25	1624	3	—
37	1548	21	29862	10	10845	6	350	6	600	7	750	18	2169	7	688	8	2
399	151394	335	675370	165	136349	76	4850	53	5000	50	5000	274	32169	130	13765	51	29
264	36660	27	806273	17	116360	1	150	—	—	—	—	21	29234	14	7781	—	7
663	188054	362	1481643	282	252709	77	5000	53	5000	50	5000	295	61403	144	21546	51	36

Linnad. Tulekaitse — tuletõrje seisukord Eestis 1929 a.

Tabel on seatud kokku tuletõrjetelt saadud 1929 a. tegevusaruannete põhjal.

Maakond	Linnu kokku	Vanem tulet. üh-	Tuletõrje				Liikm.		Tegevus			Tuletõrjeabinõud						Inv. väärt.		Võlgu		Omaval. toetus		Kinnituss. toet.		Ei ole esitanud aruannet			
			Riiklik	Omaval.	Vabat. N.põh.	Eraldi põh. era-asut. juce.	Rokku	Tulet. omi esitus	Tegev	Toetaja	Tulekahju	Harjutusi, parade jne.	Võitis osa meest kokku	Tooberpritse ja keemil. kust.	Käsipritse	Hutopr., mootorpr. ja autod	Aurupritse	Redeleid	Voolikut mtr.	Üksusel	Kr.	Üksusele	Kr.	Üksusele	1929		Kr.		
																												1	2
Harju . .	3	1788	2	1	6	9	18	10	1447	42	152	3988	40420	50	25	21	4	51	13496	7	247904	5	21954	5	6230	3	1850	5	
Järva . .	3	1879	—	—	3	1	4	4	430	120	6	431	4992	3	9	4	3	17	1465	2	34050	3	17330	3	751	2	972	2	
Lääne . .	1	1868	—	—	1	—	1	1	180	31	—	28	998	2	6	1	—	1	640	1	15304	—	—	1	537	1	25	—	
Petseri . .	1	1887	—	—	1	—	1	—	199	14	8	7	289	2	4	1	—	9	365	1	10993	1	1528	1	554	—	—	—	
Pärnu . .	1	1866	—	—	—	1	1	1	319	—	22	143	3421	2	7	2	2	8	2308	1	54823	1	2000	—	Puuduvad	—	—	—	
Saare . .	1	1867	—	—	1	—	1	1	228	36	6	13	1040	3	5	—	8	164	1	11853	1	86	1	750	1	140	—	—	
Tartu . .	1	1864	—	—	1	—	2	1	566	115	6	10	—	4	7	4	3	27	3679	1	140745	—	—	1	6000	1	2770	1	
Valga . .	2	1867	—	—	1	2	3	1	416	339	18	206	5564	1	9	3	—	32	834	2	33291	—	2	2750	1	230	1	1	
Viljandi . .	2	1867	—	—	2	—	2	1	389	3	13	840	5607	2	11	4	1	14	1621	2	47444	2	10753	2	4862	1	974	1	—
Viru . .	2	1850	—	—	3	5	8	4	692	1044	80	1581	11497	57	21	8	1	92	10939	8	183421	3	60209	4	5550	3	720	—	—
Võru . .	1	1867	—	—	—	1	1	—	236	27	3	18	1950	3	4	2	—	5	1149	1	26445	1	2500	1	1250	1	100	—	—
Linnades kokku	18		2	2	19	19	42	24	5102	1771	314	7255	75778	129	108	50	14	264	36660	27	806273	17	116360	21	29234	14	7781	7	7

Märkus: Riikliku toetust linnades asuvad tuletõrje üksused 1929. ja 1930. a. saanud ei ole.

Tuletõrje üksuste paigutamine maal 31. det. 1929. a.

Tabel on seatud kokku tuletõrjelt saadud 1929. a. tegevusaruannete põhjal.

Maakond	Tuletõrje üksusi maal kokku	Alevis, vallas, tuletõrje üksusi						Alevid ja vallad kus tuletõrje olemas	Aleveid valdu kokku	Valdu, kus puudub tuletõrje
		1. üksust	2. üksust	3. üksust	4. üksust	5. üksust	6. üksust			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Harju	47	30	7	1	—	—	—	38	45	7
Järva	34	7	3	7	—	—	—	17	20	3
Lääne	14	14	—	—	—	—	—	14	36	22
Petseri	31	5	1	1	1	1	2	11	11	—
Pärnu	34	26	4	—	—	—	—	30	44	14
Saare	10	10	—	—	—	—	—	10	18	8
Tartu	78	49	8	3	1	—	—	61	69	8
Valga	18	15	—	1	—	—	—	16	19	3
Viljandi	38	23	4	1	1	—	—	29	40	11
Viru	86	19	9	6	4	3	—	41	43	2
Võru	35	28	2	1	—	—	—	31	47	16
Kokku	425	226	38	21	7	4	2	298	392	94

Kokkuvõttest selgub, et puudus 1929. aastal igasugune tuletõrje 94 (148) vallas. Esimestel kohtadel seisavad: Läämaa 22 (29) vallaga, Võrumaa 16 (26) vallaga, Pärnumaa 14 (24) vallaga ja Viljandi 11 (Saaremaa 16) vallaga. Seega on, võrreldes 1928 a. andmeid 1929 a. omadega valdada arv, kus puudub tuletõrje 54 valla võrra vähenenud, misugune on rõõmustavaks nähtuseks tuletõrje üksustele.

467 (393) üksusest valdavad omi ehitusi 199 (187) seltsimajade, pritsimajade ja muude kinnisvarade näol, nimelt: linnades 24 (27) ja maal 175 (160). Seega tarvitab suur osa tuletõrje üksusi, arvult 260 tulet. üksust, üüritud ehk ajutiselt tasuta antud ruume tuletõrjeabinõude ärapaigutamiseks. Iseäranis maal on sarnane asjaolu, kui ei ole pritsikuuri, väga halb. Tuletõrje abinõud on mööda valda laiali, üks asi siin, teine seal, see juba näitab küllalt, et tuletõrje üksused sarnase korra juures maal tegutsevad väga raskest olukorras, ei olene seega igakord tuletõrje üksusest, kui kerged puust ehitused varem maani mahapõlenud kui tuletõrje abinõud kohale jõuavad, sest viimaseid tuleb enne mööda valda otsida ja leida.

Tuletõrje tegevliikmete arv 1929. a.

oli kokku 28832 (25596), linnades 5102 (5098) ja maal 23730 (20498) Võrreldes 1928 a. arvusi, näitab tegevliikmete üldarv ilusat tõusu iseäranis kasvanud on tuletõrje arv maal; viimane on selektatav 74 tuletõrje üksuse juurekasvuga aasta jooksul. Ka toetajate liikmete üldarv näitab jälle väikest tõusu, nimelt oli tuletõrjel 4719 (4692) toetajat liiget, linnades 1771 ja maal 2948.

Tulekahjusid näitavad tuletõrje üksused kokku 1929 a. 810, linnades 314 ja maal 496. Riigi statistika keskbüroo 1929. a. andmetel oli tulekahjusid kokku 1046. Osaline vahe on selgitatav aruannete puudumisega; maal aga kindlasti puudus kohapealne tuletõrje, kus oli tulekahju. Harjutusi, paraade, vahiteenistusi jne. on olnud 1929 a. kokku 10152 (9399) juhusel, linnades 7255 (6240) ja maal 2807 (3159). Tulekahjust, harjutustest jne. on kokku võtnud osa 125039 (110132) tuletõrjujat. Läbisegi võttis seega igast toimingust keskmiselt osa 12 meest. Üldiselt on osavõtu arv vaatamata, et tegevus vähe tõusnud, jäänud endiseks. Osavõtmine tegevteenistusest näitab ka 1929 a. loidu olekut, Linnades võttis igast toimingust osa keskmiselt 11 (14) ja maal 17 (10) tuletõrjujat.

Tuletõrje üksustel oli 1929. a. tarvitada tuletõrjeabinõusid:

Kokku:	Linnades:	Maal:
299 tooberpritsi ja keem.	129	170
(288) käsikututajad.	(146)	(142)
889 käsipritsi	108	781
(795)	(111)	(684)
67 autopritsi, mootorpritsi	50	17
(54) ja autot	(45)	(9)
20 aurupritsi	14	6
(23)	(19)	(4)
663 redelit (mitmesuguseid)	264	399
(608)	(230)	(378)
188.054 mtr. voolikuid	36.660 mtr.	151.394 mtr.
(65.758)	(35.859)	(28.899)

Eelpool tehtud kokkuvõttes näitab mõni liik tuletõrje abinõusid tõusu. Maal näib hooguvõtvat tuletõrjeabinõude täiendamine, osalt on siin ka riiklik toetus, ehk see küll väikene, ergutuseks kaasaaidanud. Käsipritside, mootorpritside ja voolikute soetamine seisab esikohal.

Esimese koha näib omavat 1929 a. tuletõrjeabinõude poolest Tartu, siis Viru ja Harjumaa,

Linnades on tuletõrjeabinõusid rahuldavalt ja Harjumaa ning Virumaa linnad püsivad ikkagi esikohal. Linnades ja maal hindavad 362 (288) tuletõrje üksust inventari (tuletõrjeabinõude) väärtust 1.481.643 kr. (1.260.198) peale, linnades 27 üksust 806.273 kr. ja maal 335 üksust 675.370 kr. Linnades seisavad esikohal Harjumaa linnad (arvult 3) 7. üksusega kr. 247.904; Virumaa linnad (arvult 2)

8. üksusega kr. 183.421. Maadest seisavad esikohal Virumaa 82. üksusega invent. väärtus kr. 199.459; Tartumaa 60. üksusega kr. 134.147.

Tuletõrje üksustel oli 1929 a. võlgasid kokku 282. (114) üksusel kr. 252.709. (163.461), linnades 17. üksusel kr. 116.360, ja maal 165 üksusel kr. 136.349. Võla-summa oli kõige suurem Virumaa linnades 3. üksusel kr. 60.209. — Maadest Viru ja Tartumaa, esimeses on 45. üksusel kr. 38.727; ja viimses 26. üksusel kr. 19.091 — võlga. Tuletõrje üksustel tasuda olevad võlad võrreldes 1928 a. andmeid on tõusnud; osalt on see seletav majandusliku kitsikusega, sest varem tehtud võlad ei lase end praegusel rahavaesel ajal nii kergesti tasuda. Vaadates, et ka inventari väärtus tõusnud on, näib, et paljud abinõud ja tarbeasjad on ostetud võlgu, sest tegelikult on abinõusid hädasti tarvis aga sularaha nende ostmiseks puudub. Majanduslike külje kindlustamine näitas aruannete kokkuvõtte tegemisel, et see üks valusamaid küsimusi on tuletõrjete ja selle lahendamiseks vajaks tuletõrje riigi ja omavalitsuse tugevat kaasabi, sest korjanduste ja pidude sissetulekuga, missugused iga aastaga järjekindlalt vähenenud, on tuletõrjed jõuetud tasuma võlgasid; uuendusi teostada jääb aga täiesti küsitavaks. Ühtlasi pean tähendama, et pea kõik tuletõrje üksused tuletõrjeabinõude vananemise peale rõhku pannud ei ole, sest neid hinnatakse igal aastal ühesuguselt, seda tehes aga langeks ka igal aastal inventari üldväärtus. Tuletõrje üksused ei tee seda osalt sellepärast, sest siis langeb võimalus saada laenu inventari kindlustusel.

Riiklikku toetust said tuletõrjed 1929. a. 5.000 krooni.

Omavalitsused on 1929. a. toetusena annud kokku 295 (254) tuletõrje üksusele kr. 61.403. — (65.853). Sellest on saanud linnades asuvad tuletõrjed 21 (21) üksust kr. 29.234. — (35.365.) ja maal 274 (233) üksust kr. 32.169. — (30.488). Linnades on toetus osaliselt vähenenud, maal aga näitab väikest tõusu, kui seame võrdluseks 1928 a. andmeid. Peatun lühidalt omavalitsuse toetuse andmise korra juures. Üldaruande koostamisel paistab silma, et osa tuletõrje üksusi ei tarvita küllalt otstarbekohaselt ära omavalitsuse toetust. Raha kulutatakse üksuste poolt mitte tulekustutus

abinõude ostmiseks. Näiteks: X tuletõrje ühing, ei oma veel käsipritsi, ostab toetus rahast, sest teist raha ei ole kassaruande järele, ainult tooberpitsi ja lõviosa rahast annab välja puhkpillide ostmiseks. Minu arvates oleks otstarbekohasem kui omavalitsused, iseäranis maal, toetuse andmisel äramääraks ka toetuseks antava raha otstarbe, näit.: voolikute ostmiseks, pritsi remondiks jne.

Kindlustusseltsid, kellel tuletõrje — tulekaitse suur tähtsus on vabaannetuste näol 1929 a. 144. (126) tuletõrje üksusele annud kr. 21.546. — (13.915). Linnades 14. üksusele kr. 7.781. — (14 üksusele kr. 5.517.), ja maal 130. tuletõrje üksusele kr. 13.765. — (112 üksusele kr. 8.398.). Kindlustusseltside toetus on suurenenud ja suureneks kindlasti veelgi, kui tuletõrjele antavad rahalised annetused oleks tulumaksuvabad ehk kui see sünniks seadusega kindlaksmääratud maksu näol. Viimase läbiviimine välismaade eeskujul ei koormaks kindlustuseltse, tõstaks aga tuntavalt tulekaitse tasapinda. Et kõik tuletõrje aruanded inventari väärtuse, võla, omavalitsuse ja kindlustusseltside toetuse kohta andmeid ei sisaldanud, on nende kohta äratähendatud üksuste arv, muidu poleks andmed kaugeltki mitte koos kõlas tegelikkusega.

Tuletõrjeabinõusid ei olnud 1929. a. maal 51 (40) tuletõrje üksusel.

Lõppkokkuvõttes tähendan, võttes arvesse aruannete peal leiduvaid soove ja kavatsusi nii tuletõrjelt eneselt kui ka kohalikult politseilt, et tulekaitse korraldamises on aasta jooksul tehtud palju tööd. Nii paljudest kavadest on aga pidatud loobuma raha puuduse pärast. Nooremates ühingutes on tuletõrje tegevus ja väljaõpe loiuvõitu, korraldavad rohkesti pidusid ja lõbustusi, ostavad kalleid muusika riistu, laenuga ehitavad seltsimaju, kuna selle juures tulekustutusabinõude muretsemise ja korrashoiu peale annavad välja minimaalseid summe. Õppusi ja harjutusi meeskonnale peetakse harva ehk aasta jooksul üldse mitte, mis avaldub tarvilise koostöö puuduses tulekustutusabinõude suhtes. Need puudused on kergesti kohapeal kõrvaldatavad kui võtta aluseks tuletõrje olemasolu tähtsus. Tarvis on ikkagi eeskätt tuletõrje asjandust organiseerida ja tulekustutusabinõusid soetada.

E. Brett.

Käsitulekustutajad.

Tallinna Sadama vabatahtliku tuletõrje ühingu 17. veebr. 1931.
peetud loengu kokkuvõte.

Dipl. ins. K. A n t o n.

On tõsiasi, et suurema osa tulekahjusid võiks lämmatada nende tekkimise algul või, vähemalt, takistada nende suuremat ulatust, kui kohapeal oleks küllaldane kaitse tulehädahoju eest. „Pange täis vett või muu käsikustutusabinõu oleks küllalt olnud, et kustutada tuld, kui see käepärast oleks olnud,“ nii võib sageli kuulda inimesi kaebamas, kui õnnetus möödab.

Mõni mõtleb: mul on igalpool olemas veekraanid, voolikud j. n. e. (Tallinnas ja mõne teises linnas) seal ei või midagi juhtuda. Muidugi on see nii, kuid arvrikkad juhud praktikas tõendavad, et asi aga ei klapi harilikult täiesti nii nagu see

Pilt 1.

olema peaks; kas pole voolik, mis peab asuma veevärgijuurtes, omal kohal, sest et seda juhuslikult tarvitati teiseks otstarbeks, või kuigi see koha peal on, siis on ta kauaaegselt seismisest omal asemel muutunud nii apraks, et juba lahtirullimisel võib murduda; veekindel pole ta üldse enam.

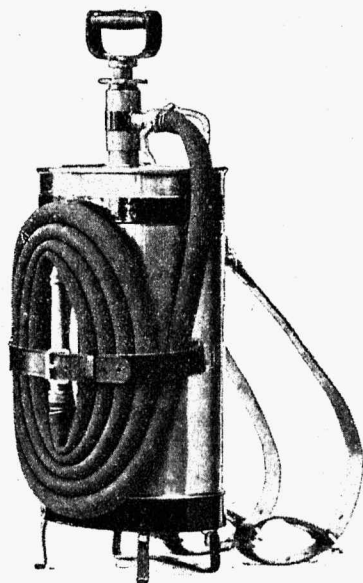
Ka vee puudus võib juhtuda. Vahepeal on aga tuli saanud ulatuse, et kustutamise peale ei saa enam mõeldagi. Funktsioneerib aga seadis, siis tekib, nagu näitavad kogemused, vee läbi harilikult suuremad kahjud, kui tulest.

Kõiki neid ebameeldivaid juhtumisi, samuti ka suuremaid tuleõnnetusi võib enamalt jaolt ärahoida, kui kindlustada end igapäises elus käsikustutajatega. Selgitamiseks, kuidas kasulikuks osutub see ehk teine käsitulekustutaja, võib näidata nende alljärgnevat kirjeldust ja võrdlust üksteisega.

Esimesel kohal oleks mainida harilikku ämbrit, pange, mida võib muuta kergesti kasulikuks käsikustutamise seadiseks, kui teha võimatuks tema kasutamise muuks otstarbeks. Seda saavutatakse see läbi, et ämbri põhja külge kinnitatakse ümargune sang, nii et see

enam püsti seista ei saa. Ämbrit tuleb hoida kusagil naela otsas, rippuvalt. Samal ajal kergendab ka sang oluliselt ämbri sisalduse väljakallamist.

Suuremas ulatuses tekkinud tule kustutamiseks kõlbab ämber vähemal määral. Sel juhul on soovitatav käsipritsiga varustatud suure ämbri või n. n. „hüdro-

Pilt 2.

pulti“ (pilt 1) kasutamise. (Pilt 2 — seljaskantav hüdropult). Kolmanda, lihtsa käsikustutamiseabinõuna, eriti riiete — kergeltsüütuvate ainete põlemisel võib soovitada tulekindlate ainetega läbiimbutatud, raskelt tuldvõtvaid vaipu. Kui need kolm kustutamiseabinõu: ämber, hüdropult, kustutamisevaip tuleohtu eest kindlustatavates ehitustes on õieti ära paigutatud sobival kohtadel ja saavad hoitud kergesti läbiviidavate korrasolemise proovide läbi kõlvulikus seisukorras, siis võib enamalt jaolt ära jääda kalliste ja ebakindlalt töötavate automaat-tulekustutajate muretsemine. Siiski võivad viimased vahest väga kasulikud olla seal, kus tundub vee puudus, nagu raudteevagunites, autode juures, lennukitel, samuti ka seal, kus

mine vähe aitab, nagu õlide või muude sarnaste materjalide hoiukohtadel.

Automaat-käsikustutajate arv on suur. Kõik nad töötavad sel ehk teisel keemilisel printsiibil. Nendest tuntuimad meil on: „Minimax“, „Radikal“, „Total“ ja „Perkeo“

M i n i m a x normaal-tüüpi aparaat koosneb tinutatud raudplekist kerest (pilt 3), mis sisaldab erilise, suure kustutamisevõimega soola-lahu ja happepadruni. Happe-padrun on klaasist ja saab tarvitamise korral puruks löödud

löögitihvtiga; selle tagajärjel leiab kohe aset intensiivne söehappe tekkimine, milline välja tõrjub kustutamisevedeliku tugeva joaga.

Minimax-Tetra (pilt 4) omab vask kere, mis garanteerib aparaadi mitteroostetamist. Kustutamiseainena sisaldab ta vedelat tetrachlor söehapet. Surve tekitajaks on erilises padrunis kõrge surve all olev eriline tuldlämmatav gaas. Tetrachlorhappe gaas ei juhi elektrit, külmetab alles -20°C juures ja aurab ära lühema aja kestel, — seega ei tekita kustutavate objektide määrdumist.

R a d i k a l (pilt 5) erineb sellega, et kustutamiseks tarvilikud keemilised ained ei ole vee lahus, vaid erilistes kuiva pulbri padrunites. Radikal aparaati

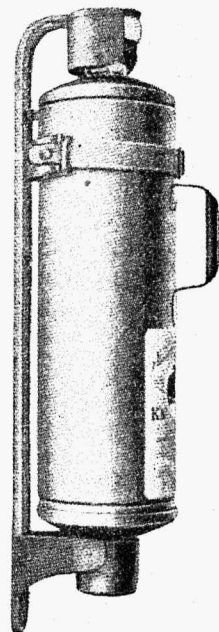
laetakse ainult veega ja pulbri padruniga; seega saab ärahoitud ta kere läbisöömise keemilistest ainetest. Aparaate on olemas mitmeid tüüpi nii suuruse kui ka eriliste omaduste poolest, nagu külmetuse-, õlide kustutamise- (bensiooni tüüp), elektri juhtimisvastaseid, tuletõrje j. n. e. tüüpe; samuti reguleeritava toruotsaga aparaate, mis võimaldavad kas täis- või laialipritsitava joa; viimased on väga kasulikud tulekustutamisel ruumides, mis sisaldavad söe-, jahu- ja muud põlevat tolmu ja seega takistavad n. n. „lendtuld“.

Käsikustutaja „**T o t a l**“ (pilt 6) töötab järgmisel printsiibil: söehapu naatron (sooda), tihedalt läbiseगतud söehapegaasiga saab selle viimase surve mõjul paisatud tuleasemele pulbri- või tolmupilve näol; selle poolt saab siis eraldatud õhu hapnik ja selviisil tuli löögisarnaselt ärälämmatatud. Tulemuks on kustutamistagajärje kiirus. Aparaadi autogeenselt kokkukeedetud, kustutamispulbri nõu sisaldab teravmeelselt hargnevat torude süsteemi; see võimaldab söehapu gaasi juhtimist, selle surve ühetoonilist jaotust ja tihedat ühendust naatroniga, ühendustüki kaudu kere küljes olevast teraspudelist.

Seal, kus hoitakse või tarvitatakse kergeltsüttivaid vedelikke ja aineid, mis tekitavad põlevaid gaase, on tuleoht suur, tulekahjud on omapärased, tagajärjerikkad ja haaravad sageli suurima ulatuse lühema aja jooksul. Isegi parimate tänapäiste tuletõrjetehnika abinõudega, — kuivõrd tuleb küsimuse alla vesi, — pole võimalik kustutada seda liiki suuremaid tulekahjusid. Kõik õlid, mineraalid ja nende segud kuuluvad sarnaste ohtlikkude vedelikkude hulka. Vaht on ainuke abinõu, mis aitab kindlasti sellistel tulekahjudel. Vaht on kergem kui igaüks ülalmainitud vedelikkudest oma erikaalu 0,12—0,15 tõttu, ujub nendel, levineb iseenesest kogu põleval pinnal ja kustutab seega tuld. Ta ei riku tema all olevat vedelikku ja võib kergesti eemaldatud saada. Vastavalt tarvidusele saab ta kallatud või pritsitud põlevale kohale. Ka kallakute või püstjooneliste põlema läinud pindadel hoidub ta hästi ja ei ole mingil juhtumil kahjulik kõvadele kehadele ja ainetele, s. t. kustutavatele objektidele. Vaht sisaldab söehapet, mis samal ajal jahutab vedelikku. Vahu korral on nii vastupidav, et ta ei saa purustatud ei kuumusest ega tuuletõmbest ja jääb püsima

Pilt 3

Pilt 4.

kustutatud pinnal tundide kaupa. Selle tõttu on vaht ka ainuke abinõu, mis kustutab põlevat vedelikku mitte ainult

nagu see juhtuda võib kuumendatud metallosadest, paagi ehk riista seintest, lähedalolevast tulest jne.

Pilt 5.

Pilt 6.

kõige lühemal ajal, vaid kaitseb seda ka kaua aega igast isesüütumisest,

Käsitulekustutajatest, mis töötavad vahuga, võiks mainida „Perkeo“ aparaati (pilt 7). See sisaldab kahte vedelikku, millised aparaadi sees hoiuvad eraldi teine-teisest. Vedelikud koosnevad vahuainete (munavalge j. n. e.), naatriumcarbonaadi ja alumiiniumsulfaadi segust. Aparaadi ümberpööramisega satuvad vedelikud ühendusesse ja tekitavad vahtu. Mõlema vedeliku keemilise reaktsiooni tõttu tekib gaasisurve, mis välja viskab suure jõuga aparaadi toru otsast vahtu. Väljapaisatud vahu hulk on umbes 8 korda suurem aparaadi kogumahust.

Pilt 7.

Preemiamaks.

Tähtis seaduseelnõu tuletõrje toetamiseks.

Riigikogu rahaasjanduse komisjoni koosolekul tuli kõne alla tuletõrje toetamise küsimus. Leiti, et hädavajalik on tuletõrje toetust suurendada, kuid kust leida selleks vastavaid summasid? Riigikogu liige O. Suursõöt arvas, et kindlustusseltsidele läheks kindlustuspreemiate maksuks peale panna teatud protsent tuletõrje toetuseks. Siis oleks tuletõrje toetuse asi kindlale alusele pandud ja tuleks selleks suurem summa kui praegu riigil võimalik on anda. Kohtu-siseminister Hünerson tähendas selle peale, et see küsimus on kohtu ja siseministriteeriumis ja majandusministeeriumis kaalumisel olnud ja asjale tahetakse käikuanda.

See on rõõmustav uudis tuletõrjele. Preemiamaks tuletõrje heaks on mitme pool välismaal olemas ja ka meil tuleks see seadus kõige kiiremas korras maksma panna. Selle maksuga saaks tuletõrje majandusline alus kindlustatud ja see maks oleks ka väga õiglane maks: tuletõrje korraldamiseks kannaks kulusid varanduste omanikud. Varanduste omanikud on kõige rohkem heast tuletõrjest huvitatud.

Loodame, et preemiamaks meil varsti maksma pannakse.

Sellekohane sooviavaldus sai juba 1926 a. Tuletõrje kongressil vastuvõetud, kuid ei leidnud seekord poolehoidu riigivalitsuses.

**Esimese järgu hoolsusmärgid miniatüüris,
saada Liidu laost à 2 kr. 75 s. tükk.**

Tulekaitse põllumajanduses.

Tulekindlustus ja tulekaitse. Tulekindlustus ei kata tule läbi saadud kahju, vaid jagab tule läbi saadud majandusliku kahju ainult laiema hulga varanduse omanikkude peale. Kui tulekahjus hävinevad tähtsad dokumendid, hukuvad inimelud, siis ei suuda kindlustus tasuda osagi kahjust. Tulekahju läbi saab majapidamine takistatud ja selle läbi saadud kahju ei tasu keegi.

Tulekaitse püüab ettevaatuse ja kaitseabinõude tarvitamisega ja ettevalmistamisega vähendada tulehädadohtu ja võimaldada lahtipääsenud tule kiiret kustutamist. Tulekaitse ülesanne on võimalikult vähendada tule läbi tekkivaid kahjusid, hoida et tuli võimalikult harva ehk mitte sugugi ei pääseks lahti. Kuid tulekahjusid täiesti ära hoida ei ole võimalik. Sellepärast peab varandus ja hooned alati olema kindlustusseltsis tulevastu kindlustatud, kuid selle kõrval tuleb kõik ettevaatuse abinõud tarvitusele võtta, et tuli ei pääseks lahti.

Ehitusmaterjal. Maal tarvitatakse ehitusmaterjaliks peaaesjalikult puud. Kuid on suur vahe üksikute puuehituste vahel. Laudadest vahetäitega seinad on palju hädadohtlikumad tule vastu, kui palgist seinad. Kõrge puuehitus on hädadohtlikum kui madal, sest tuli levineb ülespoole ja tulekustutamine kõrgemal on raskem. Kõrgemaid kui kahekordseid puumaju ei tohiks üldse ehitada. Igalt päälmiselt korralt peaks allaviima mingi tagavara väljapääsu tee, redel ehk trepp.

Pööning. Kui pööningut üheks või teiseks otstarbeks tarvitatakse, tuleb selle põrand valmistada tihedast puumaterjalist. Lahtine vahetäide on väga tulearg. Suuremas ehituses tuleks pööning jaotada vaheseinade läbi mitmesse ossa, et tuli ei pääseks kohe tervet katusealust võtma oma võimusesse.

Katus. Õle ja sindlikatused on väga hädadohtlikud. Tuleasemega hoonetes peaks olema kõva katus, kas papist plekist ehk kivist. Viimasel ajal valmistatakse tsemendist häid katusekive, mis on tulekindlad ja põlised.

Laastu ja sindlikatus kõlbab ainult heinaküünidele, mis tulihoonetest asuvad eemal.

Sindlikatus peab rohkem vastu, kui see on hoolega värvitud.

Tuleasemed. Tuleaseme kohad, ahjud ja pliidad, peavad asuma kivist aluspõhja peal ja ei tohi kokku puutuda puuseinaga. Puuseina ja ahju müüri ehk korstna vahel peab olema vähemalt poole teliskivi paksune müür.

Puu põrandale ahju ja pliida ette tuleb lüüa raudplekk ehk muu tulekindel materjal. Ahju ukсед peavad olema niisugused, et neid võib kütmise ajal ja järel kindlasti suleda.

Korstn. Korstna seinad peaksid olema vähemalt 150 m/m paksud, puuseinte ja katuse kohal vähemalt 220 m/m paksud. Korstna välissein tuleb ülekrohvida.

Raudkorstnad on äärmiselt tuleohtlikud, kaitsetagu neid kuidas tahes. Suitsu gaasid ja rooste sööb raudpleki varsti läbi.

Korstna pühkimine. Korsten ja suitsu torud tulevad korralikult pühkida. See ei ole tarvilik mitte ainult tahma põlemise ärahoidmiseks, mis võib tekitada kardetavaid pragusid korstnasse, ehk sädemete läbi süttitada katust, vaid kõigepealt ahju ja suitsulõõride korrahoidmiseks. Asjatundja korstnapühkija leiab aegsasti vead, ennem kui nende läbi sünnib tulekahju. Asjatundmata korstnapühkija võib teha aga rohkem kahju kui kasu.

Köögi ja sauna korsten tuleks pühkida iga kahe kuu tagant, muude ahjude korstnad harvem.

Korstna puhastamine tahma põletamisega ei ole Iubatav asjatundmatu inimeste poolt. See võib kuiva ning tuulise ilmaga tekitada kohe tulekahju.

Autokuur. Maal on nüüd tarvitusel juba rohkesti autosid ja traktorisi. Neid ei või hoida ühes teiste asjadega, vaid nende jaoks tuleb ehitada erihoone. Autokuuri põrand olgu tingimata tulekindel. Kui kuuri seinad on puust, tulevad need krohvida ehk plekiga või asbestiga üle lüüa. Tuleaset ei või autokuuri ehitada. Ahju suu ja kütmise koht olgu teises ruumis. Kuuri ukse alla tuleb ehitada õhupuhastuse avaus. Elektri voolukatkestajad olgu vähemalt 1,5 meetrit kõrgel ja gaasikindlad. Liikuv lamp olgu kaitsevõrega. Autokuuri ei tohi mujal bensini olla, kui

ainult autos. Tarvitatud puhastuslap-pide ja puuvilla jätiste jaoks olgu kaanega plekist kast. Tubakasuitsetamine ja lahtise tule tarvitamine on autokuu-ris keelatud.

Jõumasinad. Rehepeksu katlad ja muud sarnased jõumasinad peavad asuma tulekindlas ehituses, kus ka katus on tulekindlast materjalist. Katla-ruumist ei tohi muid uksi välja viia, kui ainult üks — õue. Samuti ei tohi vaheseinas olla veorihma jaoks akuksid jne., ainult laagrite peal jooksev transmissioon.

Ehituste vahemaad. Lehtpuud on väga head kaitsjad tulekahju puhul. Puud, istutatud hoonete vahele, ei ole siis mitte ainult iluks, vaid ka kaitseks.

Kivi- ja puuehitust võib ehitada teise ehituse külge, kui nende vahele ehitatakse tulemüür, millel ei ole ühtegi ava-st ja mis ulatab 45 cm. üle katuse ja on laiem katuse räästast.

Elektri sisseseaded. Vigadega sisseseatud ehk rikkiläinud elektri sisse-seaded on tulekardetavad. Sellepärast ei või elektri sisseseadeid ülesseada ega parandada teised, kui selle asja-tundjad. Omapead ei tohi nendes mingit muudatust ettevõtta. Kui kaitsekork juhtumisi läbi põleb, võib selle ase-mele uue panna, kuid ei tohi katsuda seda „kõvendada“. Korkide ülesanne seisab voolu katkestamises, kui midagi on korrast ära. Kui korgid ei pea vastu ja kui lambid põlevad halvasti, siis on midagi rikkis ja tuleb teatada loost elektri jaama, muidu võib juhtuda tule-kahju.

Rehepeksu jne. juures võib tarvitada ainult kinniseid elektrimootorisi ja pea-vad katkestajad ja lambid olema tolmu-kindlad.

Tulekardetavad vedelikud. Petro-leumi ja bensiini suuremal määral ei või hoida kuuris, aidas ega elutoas, vaid neid hoitagu sellekohases ruumis ja raudvaatides ehk raudnõudes.

Lampide täitmine sündigu. päeva-valgel. Ahju sütitamine petrooleumi ehk bensiini abil on elukardetav.

Tubakasuitsetamine ja lahtise tule tarvitamine neis kohtades, kus hoitakse petrooleumi ja bensiini on kõvasti kee-latud.

Ettevaatus tulega ümberkäimises. Suurem osa tulekahjusid saab alguse hooletuse läbi. Hoolimatult maha visa-

tud põlevad tikud ehk hõõguvad pabe-rossiotsad, lahtise tulega liikumine tulekardetavas kohas, tulelikud laste käes jne. tekitavad igal aastal määratu suuri kahjusid. Sellepärast ettevaatust tulega ümberkäimises.

Ahjust võetud tuhk. Tuli hõõgub tuha all uskumata kaua. Ahjust võetud tuhka, kuigi ta näib olevat jahtunud ja hall, ei või viia pööningule ega kuuri alla, vaid selleks määratud plekist tündrisse.

Puhtus ja heakord. Ebapuhast koht, kus igasugust prahti ja rämpsu, on tulekardetav. Puhtas ümbruses juh-tub aga harva tulekahju. Prahi ja pühk-mete jaoks olgu sellekohane kast, kust need aegajalt ära koristatakse. Töötoas, tallis, laudas, aidas jne. valitsegu igal pool puhtus ja kord. Ehituste all ega ääres ei või olla laastu ega muid tuld-võtvate ainete hunnikuid

Vesi on tähtsam kui prits. Roos-tetanud ehk rikkiläinud „pritsist“ pole mingit kasu. Vesi on tähtsam kui prits.

Tuletõrje veetünn ja ämbrid. Lihtne tuletõrje abinõu on suurem vee-tünn, ütleme pooleks saetud õli vaat, ja paar ämbrit.

Hüdropult. Hüdropult ehk toober-prits peaks olema igas talus ja igas suuremas majas. Hüdropulti ostes tuleb vaadata, et see oleks valmistatud roos-tetamata ainest (vasest ehk tsinkplekist) ja nii kerge, et pritsi veegatäidetult saab hõlpsasti kanda. Pump peab töö-tama hästi ja andma tugeva joa. Voo-lik olgu pikem kui hüdropuldi kõrgus. Hüdropult hoitagu alati veega täidetult, kusagil soojas esises, aga mitte mõnes kuuris vana risu ja kraami taga.

Liivakast. Autokuuris ja mootor-jõulise masina hoones olgu alati suurem kast liivaga ja labidaga.

Veevärk. Veevärk on väga hea tulekustutusabinõu, kui veevärgil on küllalt survet ja see on varustatud hüd-rantidega ja voolikutega. Tulekahju ajal peaks pump andma vett otse vee torus-tikku, vähemalt 200—300 liitrit minutis ja nii kõva survega, et kõrgemale vii-dud vooliku liinis oleks veel 3—4 atmosfääriline surve. Pumba surve peaks olema siis 6—10 atmosfääri.

Muul juhtumisel on veevärgist ainult see abi, et sealt saab pritsi jaoks vett.

Suuremad pritsid. Kui muretsetakse suurem käsiprits, siis sarnane mis oleks tugeva ehitusega ja olgu see asetatud käru ehk vankri peale, millega hõlbus seda vedada. Hea käsiprits ühes voolikutega tuleb maksma 600—700 kr. Pritsi võiks muretseda mitme talu peale. Igal pritsil peaks vähemalt 30 meetrit voolikuid olema ehk kaks a 15 meetri pikkust voolikut.

Suurema pritsi jaoks peaks olema eri hoone, ehk ruum, eraldi välisuksega, nii et pritsi kättesaamine alati on hõlbus.

Kõige soovitamam on, kui küla ehk teatud ümbrus kokku astub ja asutab oma varanduse kaitsjaks tuletõrje ühingu.

Kui talus on tulekustutusabihõud, hüdropult ehk prits, siis tuleb taluiniimesi tutvustada nendega ümberkäimises ja seletada neile kuidas tulekahju korral talitada.

Tulekustutamine. Tulekustutustaktika pea seadused on: Kiire abi on kõige parem abi. Ära kunagi hädalda. Püüa takistada tule edasi tungimist. Tuleb hoida tuule tõmbuse eest. (Tules oleva ruumi ust ei tohi avada, ega akent purustada, enne kui prits annab vett.) Ära raiska liig palju aega päästetööde peale, vaid kustuta energiliselt. Hoolitse et veesaamisel ei tuleks vahet. Kustuta põlevat asja aga mitte tuleleeki. Juhhi veejuga võimalikult lähemalt vastu põlevat eset. Seest väljaspoole. Alt üllespoole. Alt tuule — kaitse, aga pärituult — tungi peale. Kui sindlikatus põleb, siis kaitse katuse all olevat põõningut.

Ära unusta kutsumast tuletõrjet.
Tuletõrje tuleb kohe välja kutsuda.
„Palovartijast,“

„Tuleristimine“

noorel Kurna vabat. tuletõrje ühingul.

Kurna vabatahtlik tuletõrje ühing Harjumaal, on üks nooremaid Eestis. Algas tegevust juuli kuul 1929. Praegu on Ühingul moodustatud 2 jaoskonda, kumbgi ühe käsipritsiga varustatud; pisut raha puudub veel kolmanda pritsi muretsemiseks, siiski loodetakse lähemas tulevikus seda teha.

Esimene ja vanem jaoskond asub Lehmja-Mõigu kogukonnas — Tallinna külje all. See oli 27. veebr. s. a. esimene tuleõnnetus, „tuleristimine“. Hommikul kell 9 oli tuli pääsenud lahti Järvekülas „Tohvre“ talu elumajas, mis rehega koosehitis. Pritsikuur on õnnetuse paigast 1½ klm. kaugusel, kuid kahjuks olid ümbruskonnas suurem osa meesterahvaid kodust ära, ka komando peamees. Nii läks üle poole tunni aega, enne kui pritsiga kohale jõuti, juhuslikult kokkuseatud meeskonnaga. Õnneks juhtus tuul olema eluruumide poolsest maja otsa poolt, mis rõhus tule rehealuse poole. Nii saadi pritsi abil eluruumidest kõik mööbel ja riided välja tuua, ka seinad pea terved hoida. Maja õlgkatus hävines täiesti, rehetoa seinad pooleldi. Reheall põlesid talu vankrid ja saanid. Kõrval hooned ja naabruses „Sepa“ ja „Andrese“ talu hooned, mis koguni lähedal, jäid kõik täiesti puutumata; lumekord katusel oli heaks kaitseks.

Hoone oli kindlustatud „Hansas“ kr. 3000 ja kohalises „Kurna vastast. kindlustus Seltsis“ 750 eest. 10 märtsil oli viimase seltsi aasta peakoosolek, kus tuletõrje komandole, üles näidatud abi eest 50 krooni toetus- ja virgutustasu määrati.

Kohaliste elanikkude seas oli seni palju, kes äärmuseni kahtlesid, kas käsipritsiga saab maal õlgkatusega maja põlemisel midagi väärilist abianda. Nüüd ehk kaovad sarnased ebavaated, sest „oma silmaga“ võis näha, et pritsist suur kasu on, kui tule algul appi jõutakse. —R.—

Puusärgi äri ja matuse talitus

A. Meldorf

TALLINN

Müügil alaliselt:

Puusärke,

puust, värvitud ja riidega
ületõmmatud, tammepuust ja
metall jne. Ilustamine kõikide
soovide kohaselt.

Soodsad ostutingimused.

Kakskümmendviis aastat tuletõrjuja.

Tartus tuntud rohu- ja vär- vikaupmees Elmar Veckram pühitses 26. veebruaril s. a. oma 25-aastast tuletõrje tegevuse juubelit. E. Veckram astus Tartu vabatahtliku tuletõrje liikmeks veemuretsejate jaoskonda 26. veebruaril 1906. a., kus ta 24. oktoobril 1911. a. valiti rühmaülema abiks ning rühma ülemaks 2. oktoobril 1912. a., millises ametis on tema püsinud kuni 27. märtsini 1926. a., mil ta sai valitud nimetatud jaoskonna ülema abiks. Selles ametis on ta ka praegu tuletõrjes tegev. Peale selle on E. Veckram ligi 20 aastat olnud jaoskonna varahoidjaks. Oma otstarbekohaste ülesannete kõrval tuletõrjes on tema õlgadel lasunud kümne aasta kestel Tartu tuletõrje rahvapidude ja rahaliste korjanduste korraldamine millistest ettevõtetest on tuletõrje suurt ainelist jõudu ammutanud. Oma tegevuse eest tuletõrje alal on tema saanud Tartu tuletõrje kiituskirja, hõbemärgi ja hõberisti. Üleriiklise Tuletõrje Liidu II järgu kuldristi, Tartu tuletõrje kuldmärgi ja viimati 1930. a. Tuletõrje Liidu I järgu kuldristi kaelas kandmiseks.

Juubilarile tervit, jõudu ja püsivust tuletõrje tegevuses veel kauaks ajaks.

Hinnates oma tegevust tuletõrjes teiste tegevuste kõrval kõige tähtsamaks, pühitses E. Veckram oma tuletõrje tegevuse juubelipäeva 28. veebr. s. a. Tartu vab. tuletõrje majas, millest olid tema poolt osavõtma palutud tuletõrje juhatus, linna lensalga esitus ja kogu veemuretsejate jaoskond. Koosviibimine algas lühikeseks aktusega, kus tuletõrje esimees, lühikeses kõnes hinnates E. Veckrami tegevust Tartu vabatahtlikus tuletõrjes, üle andis juubilarile mälestuseks tuletõrje juhatus poolt

E. Veckram.

väärtusliku hõbedast portsigari-paberrossikasti. Samuti annetas temale veemuretsejate jaoskond kallihinnalise kuldportsigari.

See juubelipäeva pühitsemine olgu tõenduseks, kuivõrt südame ligi tunneb enesel olevat tuletõrje tegevusest osavõtmise nii mõnigi liige Tartu vabatahtlikus tuletõrjes, kus üle elatakse oma rõõmu- ja murepäevad, tehes neid tuletõrje pere ühisteks rõõmu- ja murepäevadeks.

Kakskümmend aastat tuletõrjes.

Veebruari kuus sai kakskümmend aastat täis, kui Eduard Berggrün astus tuletõrje ridadesse. Ta algas oma tuletõrje tegevust Tallinna vabatahtlikus tuletõrje ühingus 1911. a., olles sel ajal I jsk. üheks aktiivsemaks tuletõrjujaks.

1914. aastal kutsuti E. Berggrün Koplisse, Bekkeri laevatehasesse tuletõrjet organiseerima, missuguse ülesande hästi läbiviis komando ülemana olles. Praegu tegutseb sellel kohal Kopli vabatahtlik tuletõrje, kes asub samades ruumides, mis sel ajal tuletõrje jaoks ehitati.

Pärast seda tegutses E. Berggrün Tallinna vabatahtlikus tuletõrje ühingus, olles ka juhatuse liige. 1921. a. määrati Tallinna sadama tuletõrje juhiks, olles ühtlasi ka Sadama vabatahtliku tuletõrje peameheks ja juhatuses abiesimeheks. 1930. a. lahkus peamehe ametist ja valiti ühingu aupeameheks.

E. Berggrün on praegu teist aega Tuletõrje Liidu juhatuse liige, on osavõtnud pea kõigist Liidu peakoosolekutest ja Eesti tuletõrje kongressidest, tehes ka reisusid väljamaa tuletõrje kongressidele. Alles möödunud aastal viibis E. Berggrün Eesti tuletõrje esitajana Rahvusvahelisel tuletõrje kongressil, Belgias. Ta on ka Eesti-Läti-Leedu Tuletõrje Liitude Liidu juhatuse liikme kandidaat ja Belgia Tuletõrje Liidu auliige.

E. Berggrün on kogu aeg töötanud tuletõrje esirinnas. Praegu, Tallinna sadama tuletõrje ülemana tegutseb Berggrün tähtsal kohal. Sadamas on alati suured varandused ja tuli võib lahti pääsedes saada väga hädaohlikuks, kuid tuletõrje valvel olekul on kõik tulekahjud juba alguses likvideeritud ja sadamas pole suuri tulekahjusid tema ajal olnud.

E. Berggrün.

E. Berggrüni teeneid on hinnatud Eesti Tuletõrje Liidu 1. 2. ja 3. järgu hoolsusmärkidega. Peale selle omab ta Läti ja Leedu Tuletõrje Liitude, Eesti Punase Risti, Belgia Tuletõrje Liidu, Eesti-Läti-Leedu Liitude Liidu ja veel mõned teised välismaa aumärgid.

Loodame, et lugupeetud tuletõrje tegelane veel kaua oma jõudu ja tahet pühendab tuletõrje tööle, milleks soovime temale õnne ja jõudu.

Tuletõrje ühingud, saatke oma 1930. a. aruanded, kohe peale kinnitamist Tuletõrje Liidule.

Nõmme vabatahtliku tuletõrje ühingu 1930 a. tegevusest.

Nõmme vabatahtlik tuletõrje ühing pidas 8. märtsil oma aasta peakoosolekut.

Nõmme tuletõrje on möödunud aastal edukalt tegutsenud, liikmete arv on kasvanud, nii et aasta lõpuks oli ühingu 421 tegev liiget. Peale selle veel noorte jaoskond, mis organiseeriti möödunud aastal. Noorte jaoskonnas on juba üle 60 liikme, nende käsutusse on antud üks prits — vanema tuletõrjuja juhatusel.

Nõmmel juhtus möödunud aastal 7 suuremat ja 5 väiksemat tulekahju, kõik tulekahjud kustutati tuletõrjute poolt.

Ühingul on üle 3¼ miljon senti eest varandust. Varandusest on üle 1,2 milj. üksikute jaoskondade poolt muretsatud.

Üksikud jaoskonnad on nagu üksikute võidu püüdnud hoolitseda oma varustuse ja abinõude täiendamise eest ilma et ühingu peakassat koormata. Kolmas pritsijaoskond, Kivimäel, ehitas omale pritsimaja, mis läks maksma 5300 kr., sellest on jaoskonna poolt muretsatud 4569 kr.

Ühingu kassa läbikäik oli 1930. a. 4818.98 kr. Sissetulekute hulgas on Nõmme linnavalitsuse toetus 2122.55 kr. ja kindlustusseltside toetus 680 kr.

1931. a. eelarve, mis oli kokku seatud 5957.29 kr. peale võeti vastu muutmata. Kavatakse käesoleval aastal

hakata pritsimaja ümber ehitama. Eelarvesse on selleks ülesvõetud 2600 kr. Teiseks on kavatsus muretseda juure

veel üks autopritsi ja on pritsi ostmiseks eelarves 500 kr. Ka linnavalitsus toetab autopritsi ostmist suurema toetus summaga.

Siis kavatakse ehitada IV. pritsi jaoskonnale — Risti-Liivale — pritsimaja. Selleks on määratud 500 kr.

Juhatuses on lahkunud ühingu kauaegne esimees Jaan Vaga, kes 15 aastat Nõmme tuletõrje ühingu tegutsenud. Nõmme tuletõrje esitajana võttis Jaan Vaga osa ka Tuletõrje Liidu tegevusest, olles kolm aastat Liidu juhatuse liige.

Peakoosolek otsustas Jaan Vaga valida ühingu auliikmeks ühes juhatus liikme õigustega. Koosolek valmistas J. Vagale ühemelse auavalduse.

J. Vaga tänas liigutatult ja tähendas, et tema ei loe seda auavaldust mitte üksinda enese isikule, vaid näeb selles kogu Nõmme tuletõrje töö hindamist, olgu see ergutuseks noorematele, kes peavad kasvama ja edasiviima seda tööd, mis vanad alganud.

Ühingu uueks esimeheks valiti linna- pea abi L. Mühlbach.

Lõpuks kinnitati hoolsusmärkide saajate nimekiri. Koosolekul valitses üksmeelne ja asjalik meeleolu.

Jaan Vaga.

== Tähelepanuks kõigile tuletõrje ühingutele ==

Liidu juhatus teatab veel kord kõigile tuletõrje ühingutele, et tellitud ja laost väljasaadetud kaupa tagasi ei võeta ega ümber ei vahetata. Sellepärast antagu tellimised täpselt, siis ei tule pärast sekeldusi

Liidu juhatus.

Võru vabatahtliku tuletõrje ühingu koosolek.

Võru vabatahtlik tuletõrje pidas 20. veebruaril oma aasta peakoosolekut, kus arutati 1930. a. aruannet ja 1931. a. eelarvet.

Tulekahjudele väljasõitused oli kaks. Ühingu kassa läbikäik oli 4742.42 kr. Ühingu varanduse väärtus aasta lõpuks 26.724 kr. 1931. a. eelarve on kokkuseatud 3.312.33 kr. peale.

Koosolekul valiti surma läbi lahkunud peamehe abi G. Arrase asemel dr. K. Kolon.

Koosolekul teatati, et kadunud peamehe abi Gustav Arrase pärijad loobuvad oma isa ja abikaasa poolt Võru vabatahtliku tuletõrje ühingule antud 1000 kroonilisest laenust ja kingivad selle ühingule.

Selle järele teatas peamees V. Spohr, et ka tema loobub autopritsi muretsemiseks antud 1500 kroonilisest laenust ja kingib selle ühingule.

Tehti veel teatavaks, et kindlustusseltsid „Eesti“ „Eka“ ja „Eesti Lloyd“ on ühingule annetanud kokku 350. kr.

Nii sai Võru tuletõrje ühel päeval ligi 3000 kr. kingituseks.

Toetust tuletõrje ühingutele.

Pärnu maavalitsus otsustas anda toetuseks uutele, Jäärja, Seliste ja Audru tuletõrje ühingutele igale ühe käsipritsi, Pritsid valmistatakse Pärnu 1. rauatöölise artellis.

Nende 3 pritsiga kokku on Pärnu maavalitsus tuletõrje ühingutele annetanud 12 pritsi. Peale selle on maavalitsus toetanud mitmeid ühinguid ka rahalise abiga.

Harku vabatahtliku tuletõrje ühingu koosolek.

Harku v. t. ü. pidas 24. veebruaril oma järjekorralist aasta peakoosolekut, millest osavõtsid 263 liiget. Kolme aastase tegevuse järele on ühing suutnud oma ümber koondada 365 liiget. Üle valla on jaotatud 15 jaoskonda.

Viies pritsi jaoskond ehitab omale Järvekülas pritsikuuri, millega loodab valmistaada omal jõul.

Peakoosolekul valiti ühingu auliikmeks Nõmme tulet. peamees K. Sirotkin.

Ühingu juhat. valiti hrad Oja, Tamverk, Kuroi, Aamann, Kuke, Nolk ja Korsen.

Ühingu meeskonna väljaõpetamise eest hoolitseb energiliselt ühingu peamees H. Sork.

Pagari ja kondiitri äri

Pikk tän. 35, tel. 234-83

Alati saadaval kõiksugu
pagari ja kondiitri
saadused tuntud
headuses

Kiirkohvik

Voorimehe tän. 7

(Päevalehe kõrval)

Viie minuti jooksul võite
maitsvat ja värsket
kohvi juua
moodsast kohvi
aparaadist
Soojad pirukad ja Berliini
pannkoogid
Hinnad odavad.

Austusega Kaasik

Tules hukkusid kolm väetimat last.

Ajalehed töid kurva sõnumi kohutavast tuleõnnetusest Tudus. 10. märtsil põles maha töölise August Alliku laudadest majake ja tulle jäid tema kolm alaealist last, kelledest vanem viie ja kõige noorem 1½ aastane. Ema teinud pliida alla tule, läinud siis kaevult vett tooma ja keeranud ukse väljastpoolt lukku, et lapsed välja ei pääseks. Vett tuues läinud aga naabri tallu naistega juttuajama. Naabri talu asus 100 meetrit eemal. Pool tundi hiljem oli maja leekides ja väiksed vaesed lapsukesed leidsid hirmust tulesurma.

Kas see kohutav õnnetus jälle ei hüüa — ettevaatusele. Oleme nii mitu korda kirjutanud, et väikesi lapsi ei või üksinda jätta lahtise tule juure ja veel lukustatud ukse taha. Tudu õnnetu juhtumine näitab jälle kord, kuidas ei tohi talitada. Olgu see hirmus õnnetus hoiatuseks kõigile ja meie tule-
tõrjujatele meeletuleteks, et tuleb teha hoolsamalt selgitustööd tulekaitseks, tuleb ikka ja jälle seletada, et tulega peab olema ettevaatlik ja väikesi lapsi ei tohi koju jätta ülevaatuseta lahtise tule juure.

Kuresaare linna vastutulek tule- tõrjujatele.

Kuresaare linnavalitsus teatas Tule-
tõrje Liidule, et linnavalitsus on otsus-
tanud anda kõigile tule-
tõrjujatele, kes vajavad ravimist tervismu-
daga, mudavannidelt suuremat
hinnaalandust. Kõik Kuresaare muda
ravilad annavad 1931. a. suve hoo-
ajal 25. maist kuni 25. juunini ja 21.

Georg Hendrikson

Tallinn

**Kõie, nõõri, vööde,
kiiguvõrkude jne, tehas**

S. Pärnu maantee 83-a.

Kõnetr. 18-79.

LADU: Väike Karja tän. 4,

Kõnetr. 24-29

augustist kuni 25. septembrini
tuletõrjujaile mudavannidelt hin-
naalandust 50% vannide harili-
kust hinnast.

Teatame seda heameelega kaasvõit-
lejatele-tuletõrjujatele ja soovime neile
kes vajavad muda ravimist, kasutada
Kuresaare linna lahkust.

Ühtlasi avaldame siin kohal tänu Ku-
resaare linnavalitsusele lahke vastutu-
leku eest.

Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu peakoosolek 14. juunil.

Tuletõrje Liidu juhatus otsustas oma
koosolekul 19. märtsil s. a. Liidu pea-
koosolekut tänavu ärapidada Haapsalus.
Koosoleku päevaks määrati
pühapäev, 14. juuni.

Tuletõrje toetus riigilt.

Tuletõrje saab ka tänavu aastal riigilt
toetuseks 5000 krooni. Alguses oli
küll toetuse summa eelarvesse üles
võetud 2500 krooni, kuid riigikogu eel-
arve komisjon suurendas seda summat
2500 krooni võrra, nii et tuletõrje toe-
tus summa jääb endiseks, s. o. 5000
krooni, aastas.

Tuletõrje mundri küsimus.

T. T. nr. 2—1931. a. on avaldatud
siseministri poolt kinnitatud elukutse-
liste tule-
tõrjujate mundrite kavad. Nende järel
võiks kokkuseada vabatahtlik-
kude tule-
tõrjete mundri kava, kui seda
keegi soovib.

Vastus: Tuletõrjujale.

Tuletõrje ühingu põhikiri peab kok-
kuseatud olema siseministri poolt kin-
nitatud normaal põhikirja järele, milles
ettenähtud on hääleõigus- au- ja tegev-
liikmetele.

Korralduslikumist komandos ei tohi ette
tulla ei ülemuse ega meeskonna poolt.

Õiendus.

„Tuletõrje Teatedes“. 1931 nr. 2 aval-
datud artiklis „Tuletõrje maal“ on üles-
loetud vallad Võrumaal, kus puudub
tuletõrje ühingu ja seal hulgas ka Las-
va vald.

Teatan, et Tuletõrje Seaduse põhjal
on Lasva vallas 1928 a. asutatud valla-
omavalitsuse tuletõrje. Varendt.

Lasva valla omavalitsuse tuletõrje
Lasvas 2.III.31. peamees.

Tuletõrjutele!

Nimrod saapamääre hoiab
teie saapad veekindlad
Globus ekstrakt aga annab
Teie kiivrile toreda läike.

F. O. Treublut A.-S.

Pikk tän. 18.

Parem daamide ja härrade — JUUKSETÖÖSTUS —

36 Pikk tän. 36

Tuletõrje-Liidu vastas

Töötavad täiesti vilunud tööjõud,
töö puhas, täpne ja korralik.

Hinnad mõõdukad.

Prille

valmist. täpselt arsti
retsepti järgi.
Kiirelt
paranduse tööd.

Prille haigekassa liikmetele.

Optik SCHIEFNER.

Pikk tän. 31.

KUMMITEMPLITE JA
GRAVEERIMISE TÖÖSTUS

„Perfekt“

Tallinnas, Nunne t. 8, tel. 20-16.

Metalli pressimine, treimine
ja jalgrataste parandamine

Kirjalikud tellimised täidetakse ruttu
ja korralikult

Inglis riiet

ladus alati saadaval.

Rätsepmeister
J. PUKSBERG

Peterburist

TALLINN, Pikk tän. 43,
Telefon 11-79

Kõiki fototöid valmistatakse
odavalt ja kiirelt

FOTO K. AKEL & Ko.

TALLINN, Rataskaevu tän. 2

Tuletõrjutele hinnaalandus

Uuletõrje vormimütse
möödukate

hindadega
soovitab

Paul Michelson

TALLINN, Väike Karja 6.

Ü I. Rubin

asut. 1880

TALLINNAS, Viru tän. 17

Käe- ja taskukellad

Seinakellad

Äratajad

Kuld- hõbe- ja kristallasju.

ELEKTROTEHNIKA BÜROO
V. ENGEL

TALLINN, Pikk tän. 45, tel. 26-53.

Elektri kontsessioonid
» jaamad ja seaded
» masinate täielik
parandustöökoda

Kõik elekt ri materjal —
instalatsioonideks, el. masinate —
sõed jne. isol. traadid jne, jne.

Soovin osta

vanaaegseid Rootsi, Vene ja
Baltimaa kuld ja hõberahasid
16., 17. ja 18. aastasjang., Zunfti
pitsatid kuni 18. aastasajani,
Inglise ja Prantsuse värvilisi
gravüüre, hõbe ja emailkarpe,
piltidega, portselan kujusid mi-
niatüüre ja teisi kunstiesemeid.

Pakk. saata: Pikk tän. 52

(Oleviste kiriku vastas)

R. LANDMANN.

KERGE KÄIK
TUGEV EHTUS
ILUS VALIMUS ON

JALGRATTA

WANDERER,
BRENNABOR
SWIFT JA
HOPPERI

PEATEGURID.

Hõlpsad
osamaksu
tingimused.

KIRJALIK VASTUTUS.

Kaubamaja

LIER & ROSSBAUM

Tallinn, Viru tän. 7

Kõnetraat 433-34.

Üleriiklise Tuletõrjeliidu väljaandel on ilmunud ja saadaval
Liidu laos Tallinnas, Pikk tän. nr. 43.

**Tuletõrjuja
käsiraamat**

Koostanud A. Pirker.
415 lhk. Hind 125 senti, postiga 140 ja
lunamaksuga 160 senti.

TULEKAITSE

Hind 10 senti,
postiga 12 senti.

Eesti kummitööstus o.-ü.
„Põhjala“

valmistab kõiksugu tehnilisi

kummitõõseid:

vee- ja auruvoolikuid

spiraalvoolikuid

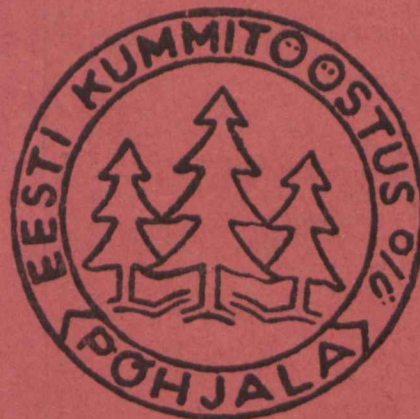
tihendusõõngaid

kummi lehtedes

Pumba klappe jne. jne.

kummijalanõud

kalosse ja botikuid

TALLINN, V. Karja tän. 1, tel. (20)4-03.

Paela & Posamenditööstus **A. SCHEER** Bandfabrik & Posamenterie

Asutatud 1892 gegründet

Tallinn (Reval), Viru tän. 4. Tel. 13-08

Saadaval põimitud tuletõrje pagunid

Hinnakiri

Üleriiklise Tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrjeabinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 5-79.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe	—,75
Auto-märgid	—,60	Suitsumasked . . . . . tk.	25.—
Faklid, petroleumi, vasest	5,50	Suitsumaski tagavara filtrid	3,50
Hüdropult vasest kaaneta	35—	Signaal-pasunad, suured 42 cm.	5,25
kaanega	38.—	14 cm.	1,50
Hüdropult vasest, kaanega seljas		17 cm. nikeld.	2.—
kantav	70.—	180/mm. 2 hääli	4,25
raudplek. k—ta	33.-ja 40.—	Tulekahju teatamiskoha sildid	1,50
Hoolsusmärk, kõrgem	50.—	Tärnid, pagunid, suured, kullat.	—,50
I. klassi rist } ühes dipl.	8.—	" " väikesed, hõbet.	—,35
" II. hõbe " }	6,50	Teenistus-märgid, kõik aastad	1,50
" III. " }	6.—	Tõrvikud	55 s. ja 75 s
I. järgu hoolsusmärk miniatüüris		Veetorujuhe 2 ^a vindiga ehk Storz	20.—
ühes rosetiga	2,75	" 2 ^{1/2} Storz	22.—
Isoleer-tangid	2,50	Voolikud-spiraal 32 mm (1 ^{1/4}) meet.	5.—
Jaoskonna märgid I.	0,20	" " 38 " (1 ^{1/2}) "	6,25
" II.—V. R W.	0,28	" " 44 " (1 ^{3/4}) "	7,25
Karabiiner suur	4,25	" " 52 " (2) "	7,75
" keskmise	2,50 ja 3,50	" " 57 " (2 ^{1/4}) "	9.—
" väike	—,90	" " 63 " (2 ^{1/2}) "	10.—
Karguprits	60.—	" " 74 " (3) "	15.—
Kiivrid meeskonnale	11,50	" " 88 " (3 ^{1/2}) "	18.—
" ronijatele	13.—	" väljaviske	
" ülematele	17.—	" 32 mm (1 ^{1/4})	1,50
" peamehele	18.—	" 38 " (1 ^{1/2})	1,70
Kiivri embleem	2.—	" 44 " (1 ^{3/4})	1,90
" roset	.50	" 52 " (2 ^a) kuni 12 atm.	2.—
Kirves, töömehe, varreta	3,50	" 57 " (2 ^{1/4}) " 12 "	2,40
Kirve-tupp nahast	2,25	" 63 " (2 ^{1/2}) " 12 "	2,50
" vask	4.—	" 70 " (2 ^{3/4}) kuni 25 atm.	2,75
Kukla-kaitsed	2,50	" 74 " (3 ^a) " 12 "	3,00
Kummirõngad 2 ^a	—,20	Vooliku parand. nõõbid, vasest tk.	—,30
" 2 ^{1/2}	—,25	" " riie meeter	1,50
" 3 ^a	—,35	" " lappim.klam.44 " (1 ^{3/4}) ^a	1.—
Käesidemed juhataste liikmetele	20.—22.—	" " 52 " (2 ^a)	1,10
Lipuvarda kullatud otsad	25.—	" " 63 " (2 ^{1/2}) ^a	1,25
Liidu-märgid, hõbetatud,		Vööd meeskonnale . . . . . tk.	4,25
juhataste liikmetele	1,50	" " voodriga . . . . . tk.	6.—
" bronks, lihtliikmetele	1,50	Vöö-riie . . . . . meeter	1,50
Labidad, terasest	—,50	Vöörõngad vask . . . . . tk.	3,75
Mundri-nõõbid suured — kullatud	—,10	Ambrid-puldaniist	3,50
" " — kuldamata	—,8	Ühend. vindiga 32 mm (1 ^{1/4})	7,50
" " väiksed — kullatud	—,8	" " 38 " (1 ^{1/2})	7,75
Medal, kuld	5.—	" " 44 " (1 ^{3/4})	8.—
" hõbe	4,50	" " 52 " (2 ^a)	8,50
Mütsi-märgid, kullatud	—,40	" " 52 " (2 ^a) Storz	8.—
Nõõrid ronijatele	8,50	" " 63 " (2 ^{1/2}) "	12,50
Nõõrredel 8 sülda	55.—	" " 74 " (3 ^a) "	19.—
Pootshaagid	2,40	Aruande planketid . . . . . tk.	—,05
" harulised	6.—	Tuletõrje hymni noodid pasuna-	
Käsiraamatud . . . . . tk.	1,25	" " koor. kompl.	—,60
Liikmekaardi raam	—,50	Tulekaitse	—,10
Kontrollraam	—,08		
Põhikirjad, normaal	—,05		

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.